

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi
orian.bondestam@mmm.fi

8.9.2015

Lausuntopyyntö komission ehdotuksesta Itämeren kalastusmahdollisuuksista 2016 (COM(2015) 413 final), MMM2015-00679

LAUSUNTO EU-KOMISSIION EHDOTUKSESTA KALASTUSMAHDOLLISUUKSISTA ITÄMERELLÄ VUONNA 2016

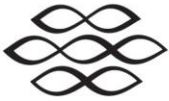
Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa EU-komission ehdotuksesta Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuonna 2016. Komissio ehdottaa Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohenkalastuksen kiintiöksi 105 850 lohta. Viime vuoden kiintiö oli 97 911 lohta. Kansainvälinen merentutkimusneuvosto ICES toteaa tieteellisessä neuvonannossaan kiintiön enimmillään voivan olla 116 000 lohta, toisin sanoen sama määrä kuin vuonna 2015.

EU-komission ehdotus lohikiintiöksi vuodelle 2016 kasvaa vajaan 10 % (8 %) verrattuna edellisen vuoden kiintiöön. Ehdotus eroaa selvästi aiempien vuosien linjasta jatkuvasti pienenevin kiintiöin. Voidaan todeta, että EU-komissio on noudattanut ICESin biologista neuvonantoa lohen kokonaiskiintiön suhteen.

Smolttien vaellus Tornionjoelta on viime vuosina ollut hyvä tai erinomainen, minkä voi olettaa turvaavan hyvän lohen nousun myös tulevina vuosina. Vuosien 2015 ja 2014 välillä tapahtuneesta nousulohien määrän vähenemisestä ei välttämättä johda trendiin, eli että väheneminen jatkuisi tulevina vuosina.

Vuodelle 2016 ehdotettu aiempaa suurempi kiintiö pitää kansallisten viranomaisten (Ruotsissa Havs- och vattenmyndigheten, Suomessa maa- ja metsätalousministeriö) vastuun ennallaan siinä, miten jakaa kansallinen pyyntikiintiö eri kalastusalueiden kesken sekä miten jaetaan kiintiöt luonnonvaraisen ja kasvatetun lohen välillä. Tällä tavalla luonnonvaraisen lohen suojelu voidaan turvata. Rajajokikomission mielestä kansallisten viranomaisten täytyy toimia vastuullisesti näissä kysymyksissä jatkossakin. Kansallisten viranomaisten tulee hyvissä ajoin ennakoida lohenkalastuksen päättymisen siten, ettei kalastuskiintiötä ylitetä.

Mahdollinen uhka Tornionjoen ja muiden jokien lohikannoille saattaa olla havaitut lohikuolemat vuosina 2014 ja 2015. Ei tiedetä, mikä lohikuolemien laajuus on ollut, mutta useiden sairaista tai kuolleista kaloista saatujen havaintojen valossa kuolleisuus ei määrältään ole merkityksetön. Tosin siitä, ovatko lohikuolemat kohtuullisella tasolla vai eivät, vallitsee erilaisia käsityksiä. Ruotsin puolella SVA:n (Sveriges Veterinärmedicinska Anstalt) suorittamat analyysit lohinäytteistä kahtena viime vuonna ovat näyttäneet, että kaloilla olisi ihotauti UDN. Sitä ei tiedetä, miksi lohet ja taimenet siihen sairastuvat. SVA:n tutkimusten mukaan tauti on tarttuva mutta sitä aiheuttavaa bakteeria, virusta tai loista ei ole tunnistettu. Rajajokikommisio suosittaa, että viranomaiset varautuvat ennen seuraavaa kalastuskautta voidakseen saada nopeasti

näytteitä, riittävän laajalla otoksella kaloista, mikäli kuolleisuus näyttää jatkuvan. Komission mielestä vastuullisten viranomaisten Ruotsissa ja Suomessa pitää varata määrärahat varmistamaan kalojen analyysien tekemisen siinä laajuudessa kuin tarvitaan.

Suomen Luonnonvarakeskuksen mukaan Tornionjoen nousulohien määrä on elokuun puoliväliin mennessä vajaa 60 000 lohta. Edellisen vuoden yli 100 000 loheen nähden määrä on tuntuvasti vähentynyt. Kestävän luonnonvaraisen lohikannan kehittyminen edellyttää kohtuullisia kalastuskiintiöitä Itämerellä. Varovaisuusperiaatteen tulee johdonmukaisesti ohjata EU:n kiintiöiden asettamista erityisesti tilanteessa, jossa kalojen terveydessä ilmenee huolestuttavia muutoksia huonompaan kahden viime vuoden aikana Tornion- ja Muonionjoessa.

Rajajokikomissio haluaa vielä huomauttaa, että kasvatetun ja luonnonvaraisen lohen hoitoon käytettävien panostuksien tulee olla tasapainossa kansallisilla viranomaisilla. Se on eduksi kalastukselle niin joissa kuin merelläkin.

Britt-Marie Häggberg
puheenjohtaja

Timo Jokelainen
varapuheenjohtaja

Virve Sallialmi
sihteeri